

KWK Centrum-Szombierki

Historia

Zakład górniczy działający na terenie Bytomia (Śródmieście, Szombierki) oraz Rudy Śląskiej (Orzegów) powstały z połączenia w 1993 r. dwóch kopalń „Centrum” i „Szombierki”. Początki eksploatacji na terenie zakładu sięgają 1870 kiedy to uruchomiono kopalnię „Hohenzollern” w dzielnicy Szombierki, którą w 1945 roku przemianowano na KWK „Szombierki”. W 1970 roku przyłączono do niej kopalnię „**Karol**” (wcześniej istniejąca pod nazwą "**Gotthard**") w Rudzie Śląskiej. Natomiast eksploatacja w rejonie Śródmieścia prowadzona była już pod koniec lat. 50. XIX wieku, gdzie po zakończeniu wydobywania galmanu zaczęto eksploatować węgiel kamienny w kopalniach „Karsten” i „Centrum”. W latach 1950-1990 kopalnia działała pod nazwą „Dimitrow”. Likwidacja KWK „Centrum-Szombierki” była dwuetapowa. Najpierw w 1996 roku zakończono eksploatację ruchu „Szombierki” a następnie 9 maja 2015 r. na podstawie uchwały Kompani Węglowej poddano w stan likwidacji ruch „Centrum”.

Geologia

Nadkład złoża węgla kamiennego kopalni „Centrum-Szombierki” tworzą osady czwartorzędowe o miąższości od 0 do 52 m oraz triasowe o miąższości od 0 do 185 m. Obszar górniczy KWK „Centrum-Szombierki” znajduje się w zasięgu dwóch jednostek tektonicznych: centralnej części niecki bytomskiej i siodła głównego. Niecka bytomska charakteryzuje się na obszarze KWK „Centrum-Szombierki” asymetrią skrzydeł. Skrzydło północne cechuje się łagodnymi kątami zapadania warstw (maksymalnie około 15°) w kierunku południowym, zaś skrzydło południowe zapada stromo w kierunku północnym. Oś niecki bytomskiej biegnie prawie równoleżnikowo w pobliżu dawnej granicy między byłymi kopalniami „Centrum” i „Szombierki”, zagłębiając ku zachodowi i osiągając najniższy punkt około 200 m na południe od szybów głównych byłej kopalni „Centrum”. Część południowa kopalni, znajdująca się w zasięgu siodła głównego, cechuje się łagodnymi kątami zapadania warstw, w granicach 0 - 10°, przeważnie kierunku południowym.

Złoże KWK „Centrum-Szombierki” przecięte jest licznymi uskokami. Do najważniejszych należą: uskok radzionkowski, o zrzucie $h = 120 - 220$ m, stanowiący naturalną wschodnią granicę złoża KWK „Centrum-Szombierki”, oraz uskoki bytomskie, o zrzucie sumarycznym do około 20 m. W części nieczynnej złoża (partia południowa) występuje też uskok o zrzucie około 40 m biegnący na południe od zlikwidowanego szybu Jerzy.

Górnictwo

Na obszarze górniczym kopalni wydobywano pokłady 407, 410, 411, 412, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 501, 503, 504, 506, 507, 510, 615, 620. Eksploatacja była prowadzona na głębokości do 30-40 do 900 metrów Najgrubszy eksploatowany pokład 510 osiągał do 7,5m.

Zagrożenia zapadliskowe

Występują w dzielnicach Szombierki oraz Orzegów związane z płytką eksploatacją (na głębokości nie przekraczającej 100 m) pokładów warstw rudzkich 417, 418, 419 prowadzonej w latach 1876-1958.